

№ 15/1958.

LAGUTSKOTTETS betänkande № 15/1958 över landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om disposition av jord i landskapet Åland.

Förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, har utskottet behandlat och får för landstinget värdsammast framhålla följande:

I motiveringen redogöres utförligt för de synpunkter man numera anlagt i riket på kolonisationsverksamheten. Den nya rikslagstiftningen på området är utan tvivel ägnad att tillföra breda befolkningslager stora förmåner, till gagn även för riket såsom sådant. Naturligt är därför, att landskapets befolkning skall tillförsäkras i princip samma möjligheter, som öppnats för innebyggarna i övriga delar av landet. Landskapets särförhållanden nödvändiggöra icke, att rikslagstiftningen i alla delar följes, och särskilt kan med tillfredsställelse antecknas, att tvångsinlösen av jord för kolonisationsändamål icke skall komma ifråga här och att lagens tendens syftar mot skapande av livsdugligare fastigheter, som kunna bereda sina ägare goda utkomstmöjligheter.

Eftersom landskapsstyrelsen i slutstadgandet föreslagit, att lagen skall träda i kraft redan den 1 januari 1959, har ärendet tydligen ansetts vara särskilt brådskande. Några praktiska möjligheter att till nämnda dag bringa lagstiftningsarbetet i hamn finnas likväl icke. Då landskapet icke saknar kolonisationslagstiftning, hade lagberedningsarbetet i landskapsstyrelsen enligt utskottets mening likväl kunnat få anstå åtminstone till dess verkställighetsförordningen till rikets lag publicerats. Som saken nu ligger till är innehållet i denna säkert mycket betydelsefulla förordning, som ännu befinner sig på beredningsstadiet, obekant såväl för landskapsstyrelsen som utskottet.

Utskottet antecknar med tillfredsställelse, att landskapsstyrelsen vid lagens rubricering följt landstingsmajoritetens uppfattning under den principdebatt, som vid vårsessionen fördes i landstinget i samband med behandlingen av lagförslagen om vägtrafik och motorfordon. Sålunda återfinnes i rubriken såväl "Landskapslag" som "... i landskapet Åland." Det kan i första hand synas överflödigt, att bibehålla "... i landskapet Åland" i slutet av rubriken, då endast Ålands landsting har rätt att stifta landskapslagar. Men vid närmare begründande är uttrycket behövt för att angiva landskapslagens territoriella tillämpningsområde. Däremot kan i lagtexten användas "lag" i stället för det längre "landskapslag", där missförstånd icke kan uppstå eller förväxling äga rum med lag, som gäller för riket. Utskottet har i den föreliggande lagens

text konsekvent använt ordet "lag" i enlighet med ovensagda och an-
håller att landsdinget ville godkänna detta förfaringssätt.

I slutet av sin motivering framhåller landskapsstyrelsen (sidan 4),
att förslaget till stor del innehåller samma tunga språk som rikets
lag. Vidare framhålles att detta icke kunnat undvikas, då lagtexten
med hänsyn till enhetlig tolkning måste hållas så nära ordalydelsen i
rikets lag som möjligt. Enligt utskottets uppfattning hade språket väl
kunnat hyfsas utan risker för den enhetliga tolkningen. Större risker
synes landskapsstyrelsen hava tagit, då t.ex. orden "gårdsbruk" och
"byggnadsträd" i rikets svenskspråkiga lagtext utbytts mot respektive
"maatilatalous" - är begreppsvis något helt annat än lantbruk -
"lantbruk" och "byggnadsstock". Gårdsbruk - i finska texten - "maaviljelys"
och "byggnadsträd" - i finska texten "rakennuspuita" - tyder på att
lagstiftaren avsett växande träd och icke stock. Utskottet har med hän-
syn till den enhetliga tolkningen ansett nödigt att återgå till beteck-
ningen gårdsbruk, där rikets motsvarande lagrum använder ordet gårdsbruk,
och till beteckningen byggnadsträd i stället för byggnadsstock. Detta
med så mycket större skäl som ordet lantbruk i åtskilliga lagrum i
rikets lag förekommer i sin allmänna betydelse. Utskottet har även an-
sett skäl att använda beteckningen "bostadsodlingslägenhet" utan binde-
sträcket.

Avsaknaden av tillgång till rikets verkställighetsförordning har
försvårat beredningsarbetet. Landskapsstyrelsens förslag utgår i ett
flertal fall ifrån, att närmare bestämmelser skola utfärdas genom land-
skapsförordning, där rikets lag förutsätter utfärdande av förordning,
men utskottet befarar att detta icke alltid skall bliva möjligt. Land-
skapsförordningar kunna enligt självstyrelselagen utfärdas endast i myc-
ket begränsad omfattning, och det är icke blott möjligt utan högst san-
nolikt, att rikets verkställighetsförordning kommer att reglera för-
hållanden - rättigheter och skyldigheter - beträffande vilka landstinget
icke kan eller bör delegera sin lagstiftningsrätt på landskapsstyrelsen
för att utövas genom landskapsförordning. Med folkskollagens öde i färskt
minne har utskottet undvikit att använda t.ex. uttrycket "stadgas genom
landskapsförordning" och i stället använt t.ex. uttrycket "stadgas sär-
skilt". Det generella stadgandet i nästsista paragrafen har givetvis
bibehållits. Sedan rikets verkställighetsförordning givits kan man
bättre avgöra, i vilka fall landskapsförordning kan utfärdas och i vilka
landstinget bör lagstifta genom att antaga landskapslag om verkställig-
het av jorddispositionslagen.

Efter att såsom sakkunnig hava hört lantmäteringenjören Bertel

Fagerlund har utskottet ansett nödigt att i lagtexten införa vissa stadganden från rikets lag, vilka landskapsstyrelsen ansett kunna utelämnas. Utskottsbetänkandet innehåller sålunda fyra nya paragrafer - 13, 33, 36 och 79 §§ - vilket föranlett omparagrafering av stora delar av lagen och ändring beträffande hänvisningarna i lagtexten. I vissa paragrafer har utskottet dessutom funnit nödigt att införa nya moment. Då härtill kommer, att utskottet sökt förbättra språket i lagtexten så mycket som den korta tiden det medgivit, har hela lagförslaget utskrivits ånyo. I det följande avser siffrorna inom parentes paragraferingen enligt utskottets förslag.

I övrigt kommenteras framstäl ningen som följer:

1 §. I mom. 1 har ordet "lantbruk" utbytts mot "gårdsbruk". Som förutsättning för att komma i åtnjutande av de förmåner lagen erbjuder har stadgats åländsk hembygdsrätt. Detta måste anses vara fullt sakligt, då fråga är om förvärvande av jord i landskapet. Stadgandet uppmjukas emellertid av bestämmelsen i andra momentet, att finsk medborgare, som saknar åländsk hembygdsrätt, likställes med i mom. 1 nämnd person, om han i ägo bekommit fastighet, ifråga om vilken lösningsrätt icke utövats eller till vars förvärvande landskapsstyrelsen givit sitt tillstånd.

2 §. Lantbruk har även i detta lagrum utbytts mot gårdsbruk. I övrigt endast stilistiska ändringar.

3-4 §§. Stilistiska ändringar.

5 §. Enligt landskapsstyrelsens förslag skall i kolonisationsväg icke bildas samfällda skogar och samfällda betesmarker. Ifråga om samfällda skogar är utskottet ense med landskapsstyrelsen, men anser däremot betydelsefullt, särskilt för skärgårdsbefolkningen, att möjlighet öppnas för bildande av samfällda beten. Härav betingat tillägg har införts i 5 §, varjämte en ny 13 § tillkommit och särskilda andra lagrum kompletterats.

6-10 §§. Stilistiska ändringar.

11 §. Landskapsstyrelsens förslag innebär en saklig avvikelse från rikets motsvarande stadgande, i det att enligt förslaget jämväl bostadslägenhet synes kunna tilldelas vattenområde. Då detta kan vara betänkligt, har utskottet formulerat lagrummet i enlighet med rikets § 15.

13 §. (14) Utskottet har infört ett tillägg i mom. 1, avseende i 11 § mom. 1 nämnda områden och förmåner.

14-17 §§ (15-18) Endast stilistiska ändringar.

18 § (19) I mom. 1 har lantbruk ersatts med gårdsbruk, i vilken be-

tydelse ordet ingår i rikets motsvarande stadgande.

19-21 §§ (20-22) Endast stilistiska ändringar.

22-23 §§ (23-24) Inga sakliga ändringar.

Rubriken till kap. 3 har omstiliserats.

24-27 §§ (25-28). Endast stilistiska ändringar.

28 § (29). I mom. 1 har ordet byggnadsstock ersatts med byggnadsträd samt ordet "och" med "eller". Här föreligger förövrigt en olikhet mellan den finska och svenska texten i rikets lag. Den svenska texten innehåller "...byggnadsträd eller -virke...", den finska åter endast "rakennuspuita". Utskottet har gått efter den svenska texten.

29-31 §§ (30-32). Endast stilistiska ändringar, förutom beträffande sistnämnda lagrum, vars mom. 2 sakligt kompletterats.

5 kapitlet.

Vid utarbetandet av lagförslaget har landskapsstyrelsen utelämnat ett flertal stadganden från motsvarande kapitel i rikets lag, vilka stadganden ansetts obehövlige för landskapet. De utelämnade stadgandena äro också till stor del av den natur, att de endast i undantagsfall kunna tänkas bliva aktuella. Dock synas de stadganden, som ingå i rikets respektive 62 och 55 §§ vara av den betydelse, att de böra intagas också i landskapslagen. Utskottet har infört dem i de nya paragraferna 33 och 36 samt hänvisar i övrigt till själva lagtexten.

32-33 §§ (34-35). Inga ändringar.

34-35 §§ (37-38). Inga sakliga ändringar.

36 § (39). I anslutning till vad utskottet ovan framhållit beträffande önskvärdheten av att tillförsäkra landskapets inbyggare möjlighet att i kolonisationsväg förvärva gemensamt bete har ett nytt mom. 3 införts, motsvarande rikets § 66 mom. 2.

37 § (40). Inga sakliga ändringar.

38 § (41). Jämte det mom. 2 har kompletterats med ett stadgande ur rikets § 68 mom. 2 har som ett nytt mom. 3 införts, motsvarande rikets § 68 mom. 3.

39 § (42). Ingen ändring.

40 § (43). Vissa stilistiska ändringar har företagits, varjämte utskottet rättat en felöversättning och bringat mom. 4 i överensstämmelse med den finska texten i rikets lag. Inledningsorden "För del av lägenhet eller område" - hämtade från rikets svenska text - böra tydligen lyda "För lägenhet eller område".

41-44 §§ (44-47). Inga sakliga ändringar.

45 § (48). Uttrycket "lägenhetens belägenhet" i slutet av mom. 1

härleder sig uppenbarligen av en felaktig översättning från den finska lagtexten (§ 76 mom. 1). Utskottet har ersatt "belägenhet" med "läge".

46 § (49). Paragrafen har helt och hållet omformulerats enligt 77 § i rikets lag.

47-53 §§ (50-56). Endast stilistiska ändringar.

54 § (57). Utskottet har infört två nya moment, motsvarande § 86 mom. 2 och 3 i rikets lag, vilka stadganden ansetts vara behövliga också i landskapslagstiftningen.

55-59 §§ (58-62). Inga sakliga ändringar.

60 § (63). I mom. 1 har utskottet tillagt "andels och förmåns i 57 § avsedda pris."

61 § (64). En komplettering i mom. 1 på grund av vad tidigare anförts om samfält bete.

62 § (65). Komplettering av lagtexten i mom. 1 av nyssnämnd anledning, varjämte ett nytt moment införts.

63 § (66). Efter ordet "bostadstomt" på andra raden i mom. 1 tillägges orden "eller samfält betesområde". I övrigt endast stilistiska ändringar.

64 § (67). Stilistiska ändringar.

65-75 §§ (68-78). Endast stilistiska ändringar.

76-77 §§ (80-81). Då landskapslagen icke kan träda i kraft den 1 januari 1959, föreslås att den omedelbart skall träda i kraft, d.v.s. i och med dess publicering i Ålands författningssamling.

Den av utskottet föreslagna nya § 79 är behövlig, enär den avser också andra av lagen härflytande kostnader än de, som enligt § 24 (25) hänföra sig till finansieringen av jorddispositionsverksamheten såsom sådan.

Hänvisande till ovensagda får utskottet därför vördsammast föreslå,

att landstinget ville antaga nedanstående

L a n d s k a p s l a g
om disposition av jord i landskapet Åland.

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

För förbättrande av befolkningens utkomstmöjligheter och bostadsförhållanden utövar landskapet i landskommuner en verksamhet, som främjar en ändamålsenlig användning av jorden, till förmån för de personer med åländsk hembygdsrätt, vilka fortgående önska helt och hållet eller till en del erhålla sin utkomst av gårdsbruk eller fiske eller äro i behov av bostad på landsbygden och vilkas understödande är ekonomiskt nödvändigt och ur samhällssynpunkt ändamålsenligt.

Finsk medborgare, som saknar åländsk hembygdsrätt men i övrigt uppfyller i 1 mom. stadgade förutsättningar, är beträffande jorddispositionsverksamheten likställd med i 1 mom. nämnd person, om han i sin ägo bekommit fastighet i landskapet, ifråga om vilken i självstyrelselagen för Åland nämnd lösningsrätt icke utövats eller till vars förvärvande landskapsstyrelsen givit sitt tillstånd.

2 §.

Sådan jorddispositionsverksamhet avser att bilda självständiga, livsdugliga lägenheter, att bevara jord och bostad uti sagda lagrum omförmälda personers besittning samt att förbättra redan förefintliga lägenheters förutsättningar att bedriva ett räntabelt gårdsbruk genom att öka odlingarna, tilldela tillskottsområden, sammanslå icke livsdugliga bruksdelar och ändamålsenligt reglera ägornas placering.

3 §.

För förbättrandet av förutsättningarna för befolkningens utkomst avser jorddispositionsverksamheten att främja befolkningens ändamålsenliga bosättning i landskapets olika delar med beaktande av allmänekonomiska synpunkter och möjligheterna att höja näringslivet.

Genom att reservera nödiga områden, reglera ägornas placering samt leda och främja byggnadsverksamheten på ort med tätare bosättning och i närheten av sådan, liksom ock på områden, där en vidsträcktare bebyggelse är att emotse, skola planmässiga åtgärder i mån av möjlighet vidtagas för ett ändamålsenligt utvecklande av närings- och bostadsförhållandena. Härvid böra ytterligare tagas i beaktande möjligheterna att förverkliga detaljerade planer/av jorddispositionen på sådana områden.

4 §.

För att förverkliga syftemålet med denna lag förvärvas jord genom frivilliga köp samt användes jord, som, enligt vad därom särskilt stadgas, anskaffats för detta ändamål.

5 §.

Med stöd av denna lag bildas odlings-, bostadsodlings-, fiske- och bostadslägenheter samt bostadstomter och samfällda betesområden, tilldelas tillskottsområden, förmåner och andelar i samfällt vatten samt bildas andra nödiga områden för främjande av i 3 § nämnda ändamål.

6 §.

Lägenheterna skola, såvitt möjligt, genom ändamålsenlig placering av ägorna bilda lämpliga bosättningsgrupper.

Bostadsodlingslägenhet må bildas endast i det fall, att antingen jordmån och avsättning av produkter möjliggör ett räntabelt och kontinuerligt speciallantbruk eller att varaktiga och tillräckliga möjligheter till biinkomst finnas vid sidan av lantbruket och att synnerligen förmånliga utkomstmöjligheter därigenom skapas.

Bostadslägenheter och -tomter bildas på sådana orter, där deras ägare hava tillfälle till stadigvarande inkomst, bostadstomter i allmänhet i närheten av tätorter.

Utan tillstånd av landskapsstyrelsen må odlings-, bostadsodlings-, fiske- eller bostadslägenhet icke bildas på område, för vilket byggnadsplan eller annan motsvarande plan för jordens användning fastställts.

Genom bildande av lägenheter och områden i enlighet med denna lag må förverkligandet av fastställd byggnadsplan eller annan motsvarande plan för jordens användning eller uppgörandet av nödigbefunna nya dylika planer icke förhindras eller försvåras.

7 §.

Odlingslägenhet tilldelas så mycket lantbruks- och för lantbruk lämplig jord, att en medelstor familj av denna och det stöd skogen och fisket lämna kan erhålla åtminstone sin huvudsakliga utkomst. Lantbruks- och för lantbruk lämplig jord må likväl icke tilldelas i större omfattning än att jorden, bringad i för lantbruksjord ändamålsenligaste kulturart, motsvarar tjugo hektar förvandlad åker. Såvitt synnerliga skäl så kräva, må odlingslägenhet likväl tilldelas en något större ägoareal.

Odlingslägenhet tilldelas så mycket skogsmark, att skogen, med tillämpning av en ändamålsenlig hushållningsplan, lämnar lägenheten dess huvudsakliga husbehovsvirke och, med beaktande av avsättningsmöjligheterna, för lägenhetens livsduglighet nödig mängd virke till försäljning. Skogsmark må likväl icke tilldelas i större omfattning än att

skogen årligen avkastar 75-125 kubikmeter virke fast mått, uppskattat såsom barkat stamvirke.

I sådana trakter, i vilka finnes ringa skogsmark, men rikligt med jord, lämplig för ett lönande lantbruk, må odlingslägenhet, med avvikel-
se från i 1 och 2 mom. nämnda ägoarealer, tilldelas en mindre mängd skogsmark och i motsvarande grad mera lantbruks- och för lantbruk lämp-
lig jord.

I trakter, i vilka odlingsmöjligheterna på grund av ortens avskilda läge eller naturförhållandena äro begränsade, men rikligt med skogsmark finnes, må odlingsmöjligheterna ersättas med motsvarande skogsmark, dock ej mera än att skogens avkastning, beräknad på uti 2 mom. omförmått sätt, icke överstiger 150 kubikmeter fast mått.

Förutsätter ett ändamålsenligt nyttjande av de områden, av vilka odlingslägenhet bildas, och de på dessa befintliga byggnader, att lägenheten tilldelas mera jord än vad ovan i denna paragraf är sagt, må lägenheten tilldelas så mycket jord, som den ekonomiska ändamålsenligheten kräver.

8 §.

Bostadsodlingslägenhet tilldelas så mycket lantbruks- och för lantbruk lämplig jord, som för bedrivande av i 6 § nämnt speciallantbruk eller för åbons utkomst provas nödigt, likväl icke mera än att jorden, bringad i för lantbruksjord ändamålsenligaste kulturart, motsvarar fyra hektar förvandlad åker. Såvitt synnerliga skäl så kräva, må bostadsodlingslägenhet likväl tilldelas en något större ägoareal.

Såvitt det är möjligt och ändamålsenligt, att bostadsodlingslägenhet tilldelas skogsmark, tilldelas sådan i allmänhet högst så mycket, att skogens årliga avkastning motsvarar lägenhetens förbrukning av husbehovsvirke.

9 §.

Fiskelägenhet tilldelas ett sådant vattenområde eller en sådan andel i vatten, som med beaktande av de lokala förhållandena och möjligheterna till fiske i öppna havet måste anses nödvändigt för bedrivande av yrkesmässigt fiske, samt en bostadsodlingslägenhet motsvarande areal lantbruks- och för lantbruk lämplig jord och, under i 8 § 2 mom. nämnda förutsättningar, även en motsvarande areal skogsmark sålunda, att en medelstor familj härav kan erhålla åtminstone sin huvudsakliga utkomst.

På synnerliga skäl må fiskelägenhet tilldelas mera skogsmark än vad i 1 mom. är sagt, likväl icke mera än vad som kunde tilldelas en odlingslägenhet på samma plats.

-9-

10 §.

Bostadslägenhet tilldelas, förutom tomtmark, i främsta rummet ett för nödigt trädgårds- och potatisland lämpligt område samt bete för högst två kor eller möjlighet att nyttja samfällt betesområde, likväl icke, med undantag för möjligheten att nyttja det samfällda betesområdet, sammanlagt mera jord än två hektar, därest icke ägornas placering eller andra synnerliga skäl kräva tilldelande av en något större ägoareal.

11 §.

Utöver vad ovan är stadgat må odlings- och bostadsodlingslägenhet tilldelas

- 1) område till vägmark och därtill anslutet upplagsområde;
- 2) jord till båtplats samt till täkt för grus, sand, lera, kärrmylla, torvströ och bräntorv och annat dylikt material eller andel i för sådana behov avskilt område; samt
- 3) vattenområde eller andel i samfällt vatten.

Fiske- och bostadslägenhet må tilldelas i 1 mom. 1 och 2 punkterna avsedda områden och andelar.

12 §.

Bostadstomt tilldelas så mycket jord, som för dess bebyggande och nyttjande för bostadsändamål är ändamålsenligt.

Bostadstomt, understigande tvåtusen kvadratmeter, må i allmänhet icke bildas.

13 §.

Samfällda betesområden bildas enligt vad om dem särskilt stadgas.

14 §.

Till lägenhet, som bör anses såsom odlings-, bostadsodlings-, fiske- eller bostadslägenhet, skall, då det är nödigt och ändamålsenligt, i mån av möjlighet anskaffas tillskottsområde samt i 11 § 1 mom. avsedda områden och andelar. Tillskottsområde gives i högst sådan omfattning, att av lägenheten bildas en mot stadgandena i denna lag svarande odlingslägenhet.

På synnerliga skäl må tillskottsområde samt i 11 § avsedda områden och andelar även anskaffas till visst område av fastighet, likväl under förutsättning, att i de fall, i vilka myndighets samtycke erfordras för avskiljande av visst område, medelst laga kraft vunnet utslag avgjorts, att området må avskiljas till självständig lägenhet. Beträffande storleken av det tillskottsområde, som skall givas, skall i tillämpliga delar iakttagas, vad i 1 mom. är stadgat.

15 §.

Kunna lägenheter eller områden icke som sådana eller genom tilldelning av tillskottsområde och förmåner på ett ändamålsenligt sätt nyttjas, må de, därest förutsättningar därtill jämlikt denna lag äro för handen, ombildas till i 5 § avsedda lägenheter och områden genom att helt och hållet eller till en del anslutas till andra lägenheter eller områden.

16 §.

I denna lag avsedda lägenheter böra med hänsyn till ägornas placering bildas så, att de bliva så ändamålsenliga som möjligt.

Till odlings-, bostadsodlings- och fiskelägenhet må höra högst tre samt till bostadslägenhet och tillskottsområde högst två skiften, såframt det icke till följd av de lokala skiftesförhållandena är nödvändigt att tilldela lägenheten flere skiften. Bostadstomt må omfatta endast ett skifte.

17 §.

I denna landskapslag avses med lägenhet i jordregister införd lägenhet och jämväl viss del av sådan, med område såväl jord- som vattenområde och med kolonisationslägenhet i 7-10 §§ nämnd lägenhet samt i 14 § avsett tillskottsområde.

18 §.

Jord och kredit tilldelas i 1 § nämnd person, som med hänsyn till sin ekonomiska ställning är i behov av jord eller kredit och vars förhållanden och personliga egenskaper äro sådana, att hans bistående genom tilldelning av jord och kredit ur jorddispositionsverksamhetens synpunkt bör anses ändamålsenligt.

Flere i 1 mom. avsedda personer må gemensamt tilldelas tillskottsområde, andel och förmån, som avses i 14 §, och för deras anskaffande jordinköpslån samt även annan jord samt i 27 § 1 mom. 4-7, 9 och 10 punkterna nämnda lån, så ock på synnerliga skäl jämväl andra lån. Angående äkta makar är vid tilldelning av jord och kredit likväl gällande, vad om enskild person är stadgat.

Kommuner, bolag, andelslag och andra samfund må beviljas lån enligt vad därom särskilt stadgas.

19 §.

Odlings- och bostadsodlingslägenhet tilldelas person, som bör anses vara förtrogen med gårdsbruk samt förmögen att bedriva sådant och som äger förutsättningar att med varaktig framgång verka såsom självständig odlare.

Fiskelägenhet tilldelas person, som är i besittning av sådan yrkes-

skicklighet och arbetsförmåga, att han kan förutsättas komma till rätta på lägenheten.

Bostadslägenhet eller -tomt må tilldelas person, som bör anses vara i behov därav.

Såvida samfund, som grundats för tillgodoseende av i 1 § avsedda personers bostadsbehov eller för deras stödjande ekonomiskt, uppfyller de förutsättningar, som för samfundens vidkommande är särskilt stadgat för erhållande av lån ur jorddispositionsmedel, må samfundet, såvitt detsamma för förverkligandet av sina syften är i behov av jord, tilldelas bostadstomt eller annat för dess ändamål lämpat område.

20 §.

Angående tilldelande av tillskottsområde och -andel, som avses i 14 §, är i tillämpliga delar gällande, vad i 19 § är stadgat.

21 §.

Landskapsstyrelsen må på vägande skäl i enskilda fall besluta, att invalid utan hinder av stadgandena i 18 § 1 mom., 19 § 1 och 2 mom. samt 20 § tilldelas jord och kredit.

22 §.

Beträffande jordsökandenas inbördes prioritetsordning skall stadgas särskilt att, bland lika prioriterade jordsökande, de, vilka höra hemma på den ort, där jord tilldelas, i allmänhet böra ställas framom sökande från andra orter.

2 kap.

Om verkställande organ.

23 §.

Ledningen av och tillsynen över verkställigheten av denna lag ankommer på landskapsstyrelsen och kolonisationsinspektören. Lokala organ äro kolonisationsnämnderna.

24 §.

Angående kompetensvillkor för kolonisationsinspektör och tjänstens besättande är särskilt stadgat.

3 kap.

Om jorddispositionsverksamhetens finansiering.

25 §.

För jorddispositionsverksamhetens finansiering skall anslag upptagas i landskapets ordinarie budget.

26 §.

Anslaget för jorddispositionsverksamheten må användas till:

- 1) inköp av i 29 § nämnd egendom;

2) i 27 § nämnd långivning;

3) kostnader för torrlägnings-, jordförbättrings-, skogsförbättrings- och andra grundförbättringsarbeten samt för väg-, röjnings- och byggnadsarbeten liksom ock till bestridande av kostnader för anläggande av vatten- och avloppsledningar;

4) skötsel och istandsättande av jord och annan till landskapet för jorddispositionsverksamheten anskaffad egendom;

5) av långivningen förorsakade förvaltningskostnader och räntegottgörelser; samt

6) övriga utgifter för jorddispositionsverksamheten.

Vad i 1 mom. är stadgat om användningen av jorddispositionsanslaget till kostnader för vägarbeten skall jämväl tillämpas ifråga om sådana vägar, som äro erforderliga för att på ett ändamålsenligt sätt anknyta till det allmänna vägnätet kolonisationsområde, avsett att omfatta flere kolonisationslägenheter eller bostadstomter.

27 §.

Ur anslaget för jorddispositionsverksamheten må utgivas

1) jordinköpslån för anskaffning av lägenhet, visst område, tillskottsområde och annat område jämte till dem möjligen hörande byggnader samt av förmåner;

2) syskonandelslån för anskaffningen av viss eller vissa delar av lägenhet, vari lånesökanden har andel;

3) röjningslån för röjning av odlingar på kolonisationslägenheter, som bildats jämlikt denna lag, liksom ock på andra till storleken med dem jämförliga lägenheter samt på sådana lägenheter, som erhållit tillskottsområde;

4) bostadslån och vid sidan av dessa tilläggs lån, enligt vad om dem särskilt stadgas, för uppförande och utvidgning av samt för grundförbättringar på bostadsbyggnader på enligt denna lag bildade kolonisationslägenheter och bostadstomter samt med dem jämförbara lägenheter och områden ävensom på arrendejord;

5) byggnadslån för uppförande och utvidgning av samt grundförbättringar på ekonomie-, husdjurs- och uthusbyggnader på i 4 punkten nämnda lägenheter och områden;

6) lösörelån för anskaffning av lantbruks- och fiskerilösöre, utsäde, gödselämnen och jordbrukskalk;

7) beteslån för förbättrande av betesförhållandena;

8) grundförbättringslån för torrläggning och, med undantag för skogsförbättringsarbeten, annan grundförbättring av lantbruksjord och för lantbruk lämplig jord;

9) elektrifieringslån för erläggande av sådana andels- och anslutningsavgifter, som berättiga till erhållande av elektrisk ström, samt för byggande av anläggningar, erforderliga för anskaffning och distribution av elektriskström till i 3 och 4 punkterna nämnda lägenheter och områden; samt

10) väglån för byggande av kolonisations- och med dem jämförliga vägar.

Jordinköpslån må jämväl givas för anskaffning av viss lägenhetsdel, därest förvärvaren i händelse av utfallande arv vid tidpunkten för överlåtelsen är en av överlåtarens arvingar.

Är det för finansiering av i 1 mom. 4 punkten avsedda byggnadsarbeten av nöden att förutom bostadslån upptaga annat lån, men finnes sådant icke att tillgå mot gängse villkor, må dylikt lån helt eller delvis beviljas även ur jorddispositionsmedel.

Utan hinder av vad i 39 och 40 §§ lagen angående förmynderskap är stadgat må förmyndare på myndlings vägnar utan tillstånd av förmyndarnämnd eller domstol upptaga ovan i 1 mom. 2 punkten och 2 mom. omförmälda syskonandels- eller jordinköpslån samt inköpa i dessa lagrum avsedd lägenhetsdel och pantsätta den såsom säkerhet för sagda lån.

28 §.

Användningen av jorddispositionsanslaget sker genom förmedling av kommunerna eller penninginrättningarna eller vissa samfund eller direkt på åtgärd av landskapsstyrelsen, enligt vad därom särskilt stadgas.

Kommun äger rätt att enligt kommunalfullmäktiges prövning jämväl använda sina egna medel för i denna lag avsedd långivning samt gå i borgen för lån, som beviljats för i 27 § nämnt ändamål. Angående de villkor, på vilka detta må ske, liksom ock angående de villkor, på vilka penninginrättningarna må använda andra till deras förfogande stående medel än landskapets till nämnda långivning, stadgas särskilt.

Vad i 94 § landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) är stadgat om underställande av kommunalfullmäktiges beslut angående upptagande av lån och ingående av borgesförbindelse, äge icke tillämpning på kommunalfullmäktiges beslut angående upptagande av lån, som kommunen enligt denna paragrafs 1 mom. äger förmedla, eller i 2 mom. avsedd borgen.

4 kap.

Om köp av jord och förmåner.

29 §.

Landskapsstyrelsen inköper till landskapet för i denna lag åsyftade

ändamål till pris, som landskapsstyrelsen med hänsyn till jorddispositionsverksamheten finner skäligt, likväl högst till gängse pris, fastigheter, områden, rättigheter, förmåner, andelar och byggnadsträd eller virke samt i särskilda fall lantbrukslösöre.

Köpeskillingen erlägges av landskapsstyrelsen i penningar.

30 §.

Enligt denna lag till landskapet inköpt egendom skall, innan den överlåtes till mottagaren av jord, såvitt möjligt befrias från gravationer.

Belastas till landskapet inköpt lägenhet eller område av rätt till sytning eller av i 5 § landskapslagen den 18 juli 1956 om socialhjälp i landskapet Åland (21/56) avsedd rätt till underhåll, må landskapsstyrelsen till innehavaren av sagda rätt, såvitt denne därtill samtycker, i stället för den av rätten härflytande förmånen av landskapets medel erlægga en i överensstämmelse med en avsevärd stegring eller sänkning av prisnivån i motsvarande mån förhöjd eller sänkt ersättning eller en engångsersättning, motsvarande sagda rätts kapitalvärde, enligt vad därom särskilt stadgas.

31 §.

Fast egendom, som landskapet enligt denna lag förvärvat genom köp, må icke med stöd av 4 kap. 26 § utsökningslagen utmätas för den förra ägarens eller dennes fångesmans gäld, för vilken fastigheten icke på grund av panträtt eller eljest svarar.

5 kap.

Om förfarandet vid bildande av områden och vid deras avskiljande till självständiga lägenheter.

32 §.

För bildande av kolonisationslägenheter, bostadstomter och övriga i denna lag avsedda områden må uppgöras dispositionsplan. Förslag till dispositionsplan uppgöres av kolonisationsinspektören, som äger underställa förslaget landskapsstyrelsen för fastställelse.

Angående närmare bestämmelser om uppgörande av dispositionsplan samt om bildande av kolonisationslägenhet, bostadstomt och annat område även om ägobyte för åstadkommande av ändamålsenlig placering av ägora och om värdering för bestämmande av det pris, som mottagare av jord skall erlägga, stadgas särskilt.

33 §.

Åbo ålägges att erlægga ett hela lägenheten motsvarande skäligt gängse pris, vilket kolonisationslägenhet, bostadstomt och område jämte därtill hörande förmåner och andelar, använda för det ändamål,

för vilket de bildats, skall anses hava på orten.

För lantbrukslösöre liksom ock för byggnadsträd, förmåner och andelar, som skola givas för sig, ålägges jordmottagaren att erlägga på orten rådande skäligt gängse pris. Likväl må byggnadsträd, som tagits från landskapets mark utom kolonisationslägenheten, åsättas lägre pris än detta.

För fastställande av i 1 och 2 mom. avsett pris skall landskapsstyrelsen prissätta egendomens delar särskilt, såvitt det på synnerliga skäl icke är ändamålsenligare att förfara på annat sätt, samt uppgöra ägobeskrivning och värderingsinstrument, så ock förslag till pris, som avses i 1 och 2 mom.

34 §.

Landskapsstyrelsen har befogenhet att draga försorg därom, att område avskiljes till självständig lägenhet samt att även annan i dispositionsplan förutsatt lantmäteriförrättning i vederbörlig ordning utföres.

35 §.

Kostnaderna för områdes ombildande till självständig lägenhet eller dess anslutning till redan förefintlig lägenhet bestridas ur landskapets medel. Likväl skall åbo bestrida de arvoden, som vid lantmäteriförrättning, vilken avser ombildande av område till självständig lägenhet eller dess anslutning till redan förefintlig lägenhet, erlagts åt därvid anlitade godemän eller vittnen samt handräkningsmanskaper.

36 §.

Angående kolonisationsinspektörs rätt att för verkställigheten av denna lag från lantmäterikontoret till låns erhålla nödiga kartor och handlingar, av vilka inspektören skall låta taga för förrättningen nödiga utdrag och avskrifter, gäller vad härom i riket är stadgat.

6 kap.

Om ansökan om erhållande av jord och om antagande av åbo.

37 §.

Den, som jämlikt denna lag önskar erhålla jord, skall till hemkommunens kolonisationsnämnd inlämna ansökan enligt av landskapsstyrelsen fastställt formulär. I ansökan skall nämnas, i vilken kommun sökanden önskar erhålla jord och för vilket ändamål han har för avsikt att använda jorden, samt andra för ärendets avgörande nödvändiga omständigheter.

38 §.

Kolonisationsnämnd skall avgiva utlåtande över gjord ansökan och, därest ansökan berör erhållande av kolonisationslägenhet, även däröver,

vilket slags lägenhet sökanden ändamålsenligast kunde tilldelas, samt därefter insända ansökan jämte utlåtande till landskapsstyrelsen.

39 §.

Sedan dispositionsplan blivit fastställd, skall landskapsstyrelsen besluta om tilldelning av lägenhet, bostadstomt, område, lantbrukslösöre och byggnad åt sökande.

Efter att hava fattat i 1 mom. nämnt beslut skall landskapsstyrelsen ofördröjligen besluta, huruvida lägenhet, bostadstomt eller område skall omedelbart säljas åt person, som godkänts som åbo, eller om med honom, särskilt med hänsyn till behovet av i 47 § avsedda arbetens utförande på landskapets försorg, skall ingås besittningsavtal. Då mottagaren av jord är i 19 § 4 mom. avsett samfund, må besittningsavtal likväl icke uppgöras, utan området skall omedelbart säljas.

Då andel i samfält betesområde eller vatten eller förmån tilldelas redan förefintlig lägenhet eller visst område, må beträffande sagda andelar och förmåner besittningsavtal icke heller uppgöras. I dessa fall skall kolonisationsinspektören utan dröjsmål översända handlingarna till landskapsstyrelsen för fastställande av det pris, som åbo eller ägare till lägenhet eller visst område skall erlagga för dylika andelar och förmåner.

40 §.

Landskapsstyrelsen skall utan dröjsmål översända meddelande om sitt enligt 39 § fattade beslut tillsammans med ägobeskrivning och värderingsinstrument till kolonisationsnämnden i den persons hemkommun, som blivit godkänd som åbo, för att delgivas honom.

Åbo skall inom trettio dagar efter i 1 mom. nämnd delgivning infinna sig hos kolonisationsnämnden för att uppgöra besittningsavtal eller, om köpebrev omedelbart skall upprättas, inom samma tid meddela kolonisationsnämnden, att han är villig att uppgöra köpebrev, vid äventyr att beslutet om tilldelande av jord må anses hava förfallit.

Kan person, som blivit godkänd som åbo, visa giltigt hinder för inställelse eller meddelande enligt 2 mom. eller har han av naturförhållanden hindrats att besiktiga honom tilldelad kolonisationslägenhet eller tomt, må landskapsstyrelsen, om han inom sagda tid anmält därom, bevilja förlängd tid för inställelse eller anmälan. Inkommer anmälan om sådant hinder efter den i 2 mom. stadgade tiden, må likväl förlängd tid beviljas, om företagna åtgärder icke utgöra hinder därför.

41 §.

Besittningsavtal uppgöres för viss tid, likväl högst för fem år.

I besittningsavtal bör nämnas område, förmåner, andelar och byggnader samt för dem enligt 33 § fastställt totalpris, liksom ock för lantbrukslösöre och för särskilt överlämnade byggnadsträd, fastställt pris. Arbetsförpliktelser, som eventuellt åläggas åbo, skola intagas i besittningsavtalet. Dessa böra vara skäliga och ändamålsenliga.

Har prisnivån undergått väsentlig förändring efter det landskapsstyrelsen fastställt priset, och uppgöres besittningsavtal beträffande området härefter, skall landskapsstyrelsen, såvitt synnerliga skäl icke annat föranleda, fastställa nytt pris med beaktande av i 33 § stadgade grunder. Detta pris skall antecknas i besittningsavtalet.

Då besittningsavtal ingåtts, skall beträffande i 43 § 3 mom. avsedd inskränkning av rätten att använda skog meddelande tillställas vederbörande skogsvårdsnämnd i och för anteckning i förteckningen över avverkningsförbud.

42 §.

Då åbo undertecknat besittningsavtal, anses han hava tagit området i sin besittning.

43 §.

Åbo äger icke rätt att utan tillstånd av landskapsstyrelsen ens till en del överlåta lägenhet eller område, som han innehar med stöd av besittningsavtal, för att nyttjas av annan, ej heller utan sagda tillstånd ingå annat än underhyresavtal beträffande användningen av på lägenheten eller området befintliga byggnader.

Byggnader, som genom landskapets eller åbos försorg uppföras på lägenhet eller område under giltighetstiden för besittningsavtal, ägas av landskapet, till dess lägenheten eller området säljes till åbon, men åbon är förpliktad att draga försorg om att dessa liksom övriga i åbons besittning överlåtna byggnader äro brandförsäkrade till deras fulla värde.

På grund av besittningsavtal äger åbo icke rätt att utan tillstånd av kolonisationsinspektören nyttja skog till annat ändamål än för hushov. Utan sagda tillstånd är åbo icke heller berättigad att från lägenhet eller område, med undantag av dess regelbundna produkter, överlåta annan egendom, som skulle minska lägenhetens eller områdets värde. Medel från sådan försäljning av träd och annan egendom, som skett på åtgärd av kolonisationsinspektören eller med stöd av dennes tillstånd, skola såvitt de icke överlåtas till åbons fria disposition eller användas till utförande av grundförbättringar, kostnader för anskaffning av nödvändigt lantbrukslösöre eller avkortning av landskapets eller i 28 §

avsedda penninginrättningars eller samfunds fordringar, för åbons räkning i landskapets namn hållas deponerade på sparräkning eller motsvarande konto i solid penninginrättning.

För lägenhet eller område, bet/räffande vilket besittningsavtal uppgjorts, må landskapet med åbons samtycke ingå avtal rörande tvångsinlösen. Angående ersättning för tvångsinlösen gäller, vad i 3 mom. är stadgat om medel, som influtit vid försäljning av träd.

Åbo, som på grund av besittningsavtal innehar självständig lägenhet, har i fiskelag, som bildats av delägare i samfällt fiskevatten, rätt att föra talan som lägenhetens ägare.

Skatter, avgifter och därmed jämförliga pålagor, vilka bestämmas för lägenhet eller område enligt förmögenhet, inkomst eller på annan grund under besittningsavtalets giltighetstid, erläggas av åbo.

44 §§

Efter åbos död anses av besittningsavtal härflytande rätt till lägenhet eller område höra till hans dödsbos tillgångar. Med stöd av testamente må dylik rätt icke utan landskapsstyrelsens samtycke övergå till annan än åbos arvinge eller make. Testamentstagaren bör söka sagda samtycke hos landskapsstyrelsen inom ett år efter det han fått vetskap om åbos död och testamente.

För av besittningsavtal härflytande rätt till lägenhet eller område gäller i fråga om äkta makars förmögenhetsförhållanden vad om fast egendom är stadgat.

Åbo är icke berättigad att utan tillstånd av landskapsstyrelsen överföra besittningsavtal på annan person. På överföring av besittningsavtal, som ingåtts i sådan persons namn, som står under förmynderskap, liksom ock på sådan överföring, vid vilken person, som står under förmynderskap, är mottagare av överlåtelse, skall dessutom tillämpas vad angående överlåtelse av fast egendom i motsvarande fall är gällande.

Av besittningsavtal härflytande, åbo tillkommande rättighet må icke utmätas för hans gäld, ej heller må sagda rättighet medtagas i åbos konkursbo.

Då besittningsavtal på i 1-3 mom. nämnt sätt övergått till annan person, är med avseende å denne gällande, vad i denna lag om åbo är stadgat.

45 §.

Åbo, som önskar frånträda besittningsavtal, skall därom inlämna skriftlig ansökan till landskapsstyrelsen.

Besittningsavtal skall, om landskapsstyrelsen så besluter, omedelbart

upphöra,

1) om åbo helt och hållet eller i väsentlig grad underlåter att utföra de honom för ettvarit år ålagda arbetena eller eljest icke väsentligen uppfyller för honom stadgade eller bestämda skyldigheter;

2) om åbo överskrider de rättigheter, som i enlighet med 43 § tillkomma honom; eller

3) om åbo gör konkurs eller för ett oregelbundet liv eller om andra särskilt vägande skäl föreligga.

46 §.

Kan överenskommelse, sedan besittningsavtalet upphört, icke träffas om de prestationer, som föranledas av områdets användning, skall vederbörande kolonisationsnämnd vid syn, vilken skall hållas på området och till vilken åbon eller hans rättsinnehavare bör kallas, enligt vid avtalets utgång rådande prisnivå uppskatta, dels i vilken grad områdets värde till följd av nyttiga förbättringsarbeten, som utförts av åbon, kan anses hava stigit, dels om värdet till följd av åbons dåliga skötsel av området eller annat förfarande minskat. Kolonisationsnämnden skall även uppskatta, till vilka delar de arbeten, som de av åbon lyftade premierna och understöden förutsätta, möjligen lämnats utförda. Kolonisationsnämnden skall omedelbart sända offentligen uppläst syneprotokoll till landskapsstyrelsen. Åbon eller hans rättsinnehavare är berättigad att tillställa landskapsstyrelsen sin anmärkningsskrift mot värderingen senast den tjugonde dagen efter syneförrättningens avslutande.

Sedan landskapsstyrelsen erhållit kolonisationsnämndens protokoll och i 1 mom. nämnd termin utgått, skall landskapsstyrelsen bestämma den ersättning, som skall erläggas åt åbo eller hans rättsinnehavare för den värdestegring, som härleder sig av förbättringsarbetena eller som åbo skall betala åt landskapet till följd av ~~förbättringsarbetena eller som åbo skall betala åt landskapet till följd av de värdeminskningar han~~ förorsakat området och de arbeten ^{som} icke utförts med de av honom lyftade premierna och understöden. Ersättningen bestämmes sålunda, att från värdestegringens belopp avdrages förenämnda värdeminskningar, sådant i 27 § 3 mom. avsett lån, som enligt 64 § 3 mom. har bättre förmånsrätt än bostadslån, samt den del av premierna och understöden, som skall återkrävas, i här uppräknad inbördes ordning. Härefter avkortas med den återstående värdestegringens belopp de lån, som åbon erhållit ur landskapets medel, och övriga landskapets samt i 28 § avsedda penninginrättningars och samfunds fordringar. Såvida ersättningen för utförda förbättringar härtill icke helt och hållet åtgått, erlägges återstoden åt åbon

eller hans rättsinnehavare. De värdeminskningar åbon förorsakat samt de premier och understöd, som skola återkrävas, må, sedan deras belopp fastställts genom laga kraft vunnet beslut, till den del de ej utfås från ersättningen för utförda förbättringar, indrivnas hos åbon i den ordning, som angående utmätning av skatter är stadgat.

7 kap.

Om istandsättningsarbeten samt om premier och understöd.

47 §.

För kolonisation nödiga torrlägnings-, jordförbättrings-, skogsförbättrings-, röjnings- och vägarbeten på härför avsett område skola så vitt möjligt utföras på åtgärd av landskapet. Jämväl byggnadsarbeten och mindre arbeten av ovannämnda slag må utföras på åtgärd av landskapet, där det för åbons varaktiga utkomst eller eljest bör anses oundgängligt.

Sedan besittningsavtal ingåtts, må icke byggnadsarbeten eller, efter lägenhetens eller områdets försäljning, andra arbeten, med undantag för torrlägnings- och skogsförbättringsarbeten, påbörjas på åtgärd av landskapet utan åbons samtycke.

På jorrdispositionsmyndigheterna ankommer att draga försorg om utförandet av i denna paragraf avsedda arbeten, som skola utföras på åtgärd av landskapet.

48 §.

Åbo, som mottager sådan odlings-, bostadsodlings- eller fiskelägenhet, vars för lantbruk avsedda jord i huvudsak icke är röjd och där godtagbara byggnader för lantbrukets eller fiskets bedrivande saknas, må på ansökan beviljas premie för anläggning av nylägenhet enligt vad därom särskilt stadgas. Premiens belopp är beroende av fastighetens läge och de uppskattade röjnings- och byggnadskostnaderna.

Ovan i 1 mom. nämnd premie må jämväl erläggas åt åbo, vilken såsom tillskottsområde mottager för lantbruk lämplig jord, som skall röjas till odling, om det röjnings- eller byggnadsarbete, som bör utföras på lägenheten, är jämförbart med vad som förutsättes i 1 mom.

Då person, som enligt denna lag hade kunnat tilldelas jord, efter lagens ikraftträdande genom frivilligt köp förvärvat eller annorledes i sin ägo fått lägenhet eller område, som är jämförligt med ¹/1 eller 2 mom. avsedd jord, må honom beviljas premie för anläggning av nylägenhet med iakttagande av vad i sagda moment stadgats. Lag samma vare om person, som vid lagens ikraftträdande äger lägenhet eller område, jämförligt med i 1 mom. avsett område, om han enligt denna lag skulle kunna

tilldelas jord i det fall, att han icke redan ägde området eller lägenheten.

Under vilka förutsättningar ogulden del av premie övergår eller må överföras till ny innehavare eller ägare av i denna paragraf avsedd lägenhet eller område stadgas särskilt.

49 §.

Åt åbo, som ingått besittningsavtal beträffande kolonisationslägenhet eller som köpt sådan lägenhet utan att uppgöra besittningsavtal, samt åt person, som jämlikt denna lag är behörig att erhålla jord och som efter denna lags ikraftträdande genom frivilligt köp förvärvar eller på annat sätt i sin ägo får lägenhet eller område, som är jämförligt med kolonisationslägenhet, må, såvida åt honom icke erlägges premie för anläggning av nylägenhet, premie beviljas för uppröjning av till lantbruk lämplig jord till odling eller betesmark, enligt vad därom särskilt stadgas.

50 §.

Åt i 49 § avsedd person samt åt person, som i övrigt uppfyller förutsättningarna i sagda lagrum, men som innehar bostadslägenhet eller bostadstomt eller med dem jämförlig lägenhet eller område, må beviljas byggnadsunderstöd och byggnadspremie, såsom därom särskilt stadgas.

Byggnadsunderstöd beviljas för planering och uppförande av nödiga nya ekonomi-, husdjurs- och uthusbyggnader samt anordningar samt för utvidgning av på lägenheten eller området redan befintliga sådana byggnader och anordningar ävensom för planering och utförande av grundförbättringar.

Byggnadspremie beviljas för åstadkommande av konstruktioner och anordningar, som förlänga byggnadernas hållbarhetstid och bespara arbete.

Finnas icke för uppförande av erforderliga ekonomi-, husdjurs- och uthusbyggnader nödiga byggnadsträd på kolonisationslägenhet, må åbo för anskaffning av byggnadsmaterial beviljas understöd enligt vad därom särskilt stadgas.

51 §.

För utförande av torrlägnings-, jordförbättrings-, skogsförbättrings- och andra grundförbättringsarbeten samt vägbyggnadsarbeten må åt i 49 § avsedd person beviljas understöd, enligt vad därom särskilt stadgas.

52 §.

För underhåll av väg, som på landskapets försorg eller med dess stöd byggts i samband med i denna lag avsedd jorddispositionsverksamhet

och vilken för område, som användes för kolonisationsändamål, har allmän betydelse som färdväg, må, såvitt underhållsarbetet icke utföres på åtgärd av landskapet, understöd årligen beviljas. Sådant understöd må utgå till dess vägen bragts i sådant skick, att den bör underhållas som allmän väg eller underhållsskyldigheten eljest slutligt fastställts enligt väglagstiftningen, likväl högst under tio års tid, räknat från byggnadsarbetets avslutande.

Ovan i 1 mom. avsett understöd må erläggas under pågående arbete. Den sista raten av det understöd, som under ettvarit år skall utbetalas, erlägges, då de arbeten, vilka under året skola utföras, på ett godtagbart sätt blivit slutförda.

53 §.

Ovan i 48-51 §§ nämnda premier och understöd må utbetalas medan motsvarande arbete pågår. Den sista raten utbetalas sedan arbetet på ett godtagbart sätt blivit slutfört.

Har det arbete, för vilket i 48-51 §§ nämnda premier och understöd beviljats, icke slutförts inom tid, varom särskilt stadgas, har landskapsstyrelsen befogenhet att förplikta mottagaren av premie eller understöd eller hans rättsinnehavare att till landskapet återbetala den del av premie eller understöd, som motsvarar icke utförda arbeten. Premier och understöd, som skola återindrivas, må oberoende därav, huru länge de varit oguldna, uttagas från den lägenhet, till förmån för vilken arbetena utföras, med samma förmånsrätt, som är stadgad för från fastighet utgående offentlighetsrättsliga prestationer. Återindrivningen må verkställas i den ordning, som om utmätning av skatter är stadgat.

Rätt till i 48-52 §§ nämnda premier och understöd må ej utmätas.

8 kap.

Om försäljning av område.

54 §.

Har lägenhet eller område av landskapsstyrelsen anskaffats för jorddispositionsverksamheten, besluter landskapsstyrelsen om områdets överlåtande till kolonisationslägenheter eller andra kolonisationsändamål och om villkoren för överlåtelsen.

Skall lägenhet eller del av lägenhet, som på annat sätt förvärvats av landskapet, upplåtas för kolonisation, bör det ske med landstingets bifall och enligt av landstinget godkänd dispositionsplan. Landskapsstyrelsen må dock avstå mark till vägar för kolonisationslägenheter från landskapet tillhörig fastighet utan landstingets tillstånd.

Innan besittningsavtal utgår, likväl icke förrän åbon i huvudsak fullgjort besittningsavtalets bestämmelser, skall landskapsstyrelsen utfärda köpebrev åt åbon. På synnerliga skäl kan köpebrev utfärdas, ehuru åbon icke i sådan mån fullgjort besittningsavtalets bestämmelser.

Efter det landskapsstyrelsen införskaffat för ärendets avgörande nödig utredning, skall landskapsstyrelsen utfärda köpebrev åt åbon och därvid åsätta området jämte förmåner, andelar och byggnader samt lantbrukslösöre och byggnadsträd eller avirke det i besittningsavtalet fastställda priset.

Säljes område åt annan än åbo och har prisnivån efter prisets fastställande väsentligt förändrats, skall landskapsstyrelsen, såvitt synnerliga skäl icke annat föranleda, fastställa nytt pris med iakttagande av i 32 § stadgade grunder.

Till ovan i 1 och 2 mom. nämnt pris skall läggas beloppet av de landskapets fordringar, som hänföra sig till området. Till områdes pris må även, enligt vad därom särskilt stadgas, läggas sådant lån, som åbo beviljats av penninginrättning eller samfund enligt 28 §.

Av kostnader för torrlägnings-, jordförbättrings-, skogsförbättrings- och andra grundförbättringsarbeten samt för vägbyggnads- och röjningsarbeten, vilka utförts på åtgärd av landskapet för områdets användning, må hos åbo likväl indrivnas högst det belopp, med vilket området till följd av sagda arbeten stigit i värde, medan övriga kostnader erläggas slutligt av landskapet. På synnerliga skäl må en del av kostnaderna för byggnadsarbeten, som utförts på åtgärd av landskapet, likaså lämnas oindrivna.

Vid fastställande av försäljningspris böra även de lättnader tagas i beaktande, som enligt 65 § 1 mom. möjligen beviljas åbo. Därutöver äger landskapsstyrelsen befogenhet att avvika från det sammanlagda beloppet av områdets pris och fordringarna i det fall, att efter fastställande av priset sådana särskilda skäl yppat sig, som tala för en ändring av försäljningspriset.

Åbo äger underteckna köpebrevet inom trettio dagar efter det han fått uppmaning därtill vid äventyr att rätten till inköp av lägenheten eller området må anses hava förfallit.

I ovan uti 39 § 3 mom. avsedda fall bestämmer landskapsstyrelsen utan att upprätta köpebrev det pris, som mottagaren av andelar och för-

-24-

måner/skall erlægga för dem, med iakttagande i tillämpliga delar av vad i 56 § är stadgat.

Har äganderätten till lägenhet eller visst område, som tilldelats i 2 mom. nämnd andel eller förmån, efter det dispositionsplan uppgjorts övergått till annan, indrives andelens och förmånens pris hos den nya ägaren.

58 §.

Har för egendom, förvärvat för i denna lag avsedda ändamål, fastställts lägre pris för mottagaren än vad åt överlåtaren av egendomen erlagts, stannar skillnaden landskapet till last.

59 §.

Har för kolonisationslägenhet eller bostadstomt icke upprättats köpebrev inom i 57 § mom. 1 eller besittningsavtal inom i 40 § 2 mom. stadgad tid eller har åbo avstått från besittningsavtalet eller upphör sagda avtal av annan orsak att gälla eller frigöres annat i denna lag avsett område från det dispositionsändamål, för vilket det bildats, och har lägenheten, tomten eller området icke inom loppet av ett år där- efter använts för det ändamål, för vilket de bildats, eller frigöres ifrågavarande lägenhet, tomt eller område, sedan de under loppet av nämnda år använts för sagda ändamål, senare från sagda dispositionsändamål och användas de ej inom ett år efter frigörelsen ånyo för nämnda ändamål, skall tillstånd att använda landskapets jord anses ha förfallit. Skulle av återställandet likväl följa, att lägenheten, tomten eller området skulle oändamålsenligt splittras eller att utförda förbättringsarbeten helt eller till avsevärd del skulle bli onyttiga, äger landskapsstyrelsen befogenhet att utan att göra nämnda erbjudande besluta, på vilket sätt och till vilket pris lägenheten, tomten eller området skall användas för i denna lag föreskrivna eller av synnerliga skäl för andra ändamål.

60 §.

Anses för jorddispositionsändamål anskaffat område, som ännu icke använts för sagda ändamål, såsom tomt- eller industriområde eller eljest hava ett betydligt högre värde än om det användes för denna lags ändamål, må landskapsstyrelsen i detta, liksom ock på synnerliga skäl även i andra fall för varje områdes vidkommande särskilt besluta om dess användning för annat än i denna lag avsett ändamål.

Landskapsstyrelsen må jämväl besluta om användning av anskaffat lantbrukslösöre för annat än i denna lag avsett ändamål.

61 §.

I överlåtelsehandling skall nämnas, att fånget grundar sig på denna lag.

62 §.

För betalning av ovan i 56 § avsett försäljningspris och ränta därå utgör lägenhet eller område pant med förmånsrätt frändagen för köpets uppgörande. Sagda pris jämte ränta må uttagas ur lägenheten eller området oberoende därav, huru länge de varit oguldna.

Då andel i samfällt område eller förmån tilldelas lägenhet med höjning av dess mantal eller med oförändrat mantal eller då dylik andel eller förmån tilldelas område, utgör lägenheten eller området pant för betalningen av priset på andelen eller förmånen och ränta på detsamma. Sagda pris jämte ränta må uttagas ur lägenheten eller området, oberoende därav, huru länge de varit oguldna, med samma förmånsrätt som angående från fastighet utgående offentligträttsliga utlagor är stadgat.

Sådana i 27 § 1 mom. 4 punkten nämnda bostads- och tilläggs lån samt ur jorddispositionsmedel eller annorstädes ifrån erhållna, i sagda paragrafs 3 mom. avsedda lån, som beviljats under besittningsavtalets giltighetstid, hava bättre förmånsrätt än i denna paragrafs 1 mom. avsedd fordran på försäljningspriset samt sistnämnda lån bättre förmånsrätt än bostads- och tilläggs lån. Beträffande vad i fråga om i nämnda 3 mom. avsett lån ytterligare bör iakttagas, för att det skall hava sagda förmånsrätt, är stadgat i rikets lagstiftning.

För betalning av ovan i 3 mom. avsedda lån och ränta på dem utgör lägenheten eller området, räknat från försäljningen, pant med i sagda moment nämnda förmåner under så lång tid som om panträtt för ogulden köpeskilling är stadgat. Fastställes på under denna tid gjord ansökan till säkerhet för lånet inteckning i den sålda lägenheten eller i lägenhet, som bildats av sålt område, bibehålles långivaren vid sin rätt. Långivaren må på ägarens av lägenheten eller området vägnar och bekostnad låta avskilja området till självständig lägenhet samt på lägenheten söka lagfart. Inteckning må fastställas utan hörande av lägenhetens ägare.

Då lägenhet eller område sålts skall landskapsstyrelsen sända meddelande till domhavanden i Ålands domsaga för anteckning om i 1, 2 och 4 mom. avsedd panträtt i protokollet över inteckningsärenden för fastighet.

9 kap.

Om erläggande av försäljningspris och vissa arbetskostnader samt

Om återindrivning av kredit.

63 §.

Lägenhets och områdes i 56 § avsedda försäljningspris, andels och för_månens i 57 § avsedda pris så ock i 27 § nämnt jordinköpslån samt röjnings-, byggnads-, grundförbättrings-, syskonandels- och väglån betalas av mottagaren av jord och kredit med fem procents annuiteter, på vilka såsom ränta beräknas högst tre procent på det för tiden oguldna kapitalet och resten såsom avkortning av kapitalet.

Återbetalningstiden för bostadslån skall fastställas i enlighet med byggnadsmaterialets hållbarhet, dock icke till längre tid än fyrtiofem år, om byggnaden är uppförd av tegel, betong eller annat med dem jämförbart lika hållbart byggnadsmaterial, ej heller till längre tid än trettiotre år, om byggnaden är uppförd av mindre hållbart material.

Ovan i 27 § 1 mom. 4 punkten avsett tilläggsloan är i tio års tid räntefritt och skall återbetalas från och med det elffte låneåret, ifall det ej då återindrives i ett för allt, inom högst tio år. För återbetalningstiden uppbäres för lånet samma ränta som för motsvarande bostadslån.

Landskapsstyrelsen fastställer för i 2 mom. avsedda bostadslån den allmänna räntan, vilken bör vara lika stor som räntan på de bostadslån, vilka beviljas ur bostadslånefonden. Landskapsstyrelsen må dock med avvikelse från den allmänna räntan för utjämning av boendekostnaderna höja eller sänka räntan på bostadslån. Räntan må dock icke fastställas till högre belopp än den ränta, som allmänt uppbäres för på sedvanliga villkor beviljade lån.

Landskapsstyrelsen har befogenhet att bestämma, att för bostads- och tilläggsloan samt i 27 § 3 mom. avsett lån i ränta skall uppbäras högst tolv procent, där förutsättningar för lånets uppsägning äro förhanden.

Angående återbetalning av kredit, som beviljats kommun, bolag, andelslag och annat samfund, stadgas särskilt.

64 §.

För ovan i 27 § nämnda lösöre-, betes- och elektrifieringslån och sådant jordinköpslån, som använts till inköp av samfälld betesmark, erlägges icke annuitet under ett år, räknat från dagen för lånets lyftande. Därefter skall nämnda jordinköpslån återbetalas med fem procents annuiteter samt för grundande av kulturbeten, för anskaffande av lantbruks- och fiskerilösöre och för elektrifiering beviljade lån med minst tio procents samt för anskaffande av utsäde, gödningsämnen och jordbrukskalk beviljade lån med minst tjugofem procents annuiteter, på vilka så-

som ränta beräknas högst tre procent på det för tiden oguldna kapitalet och resten såsom avkortning av kapitalet.

Återbetalningstiden för till lägenhets eller områdes försäljningspris fogat lån bestämmes enligt tiden för erläggande av försäljningspriset.

Med avvikelse från vad i 1 mom. och i 63 § om lånens återbetalningstid är sagt skall återbetalningstiden för sådant lån, till säkerhet för vilket inteckning tages i byggnader på annans mark jämte arrenderätt till jorden, i det fall, att den återstående arrendetiden är kortare än den ovan avsedda återbetalningstiden, fastställas till högst samma tidsperiod som sagda arrendetid.

65 §.

Sådan mottagare av jord och kredit, som har att försörja åtminstone två barn under sexton år, må i fråga om betalningen av i 63 § 1-3 mom. nämnt pris och lån, med undantag av syskonandelslån samt för inköp av område för samfällid betesmark använt och i 27 § 2 mom. avsett jordinköpslån beviljas lättnader, enligt vad därom särskilt stadgas.

Har samfällt betesområde, för vars anläggande som kulturbete lån beviljats, försatts i bättre skick än medelnivån på orten, må högst en fjärdedel av lånebeloppet lämnas oindriven hos låntagaren.

66 §.

Mottagare av jord och kredit må med beaktande av främjandet av för användningen av kolonisationslägenhet eller bostadstomt eller samfällt betesområde nödiga torrlägnings-, jordförbättrings-, skogsförbättrings- och andra grundförbättringsarbeten samt röjnings- och byggnadsarbetens utförande och med hänsyn till lindrandet av svårigheter, som uppkommit av orsaker, vilka icke berott på lägenhets eller områdes innehavare, beviljas uppskov med erläggandet av i 63 § 1 mom. och 64 § avsedda annuiteter för högst fem år i säner, sammanlagt likväl för högst femton år.

Av i 1 mom. nämnda orsaker eller för utjämning av boendekostnaderna må uppskov med betalning av avkortning eller ränta på bostadslån eller med betalning av båda beviljas för högst fem år i sänder, sammanlagt likväl högst tio år.

För den tid, för vilken uppskov beviljats med erläggandet av annuiteter eller i fall, som avses i 2 mom., av ränta, uppbäres ingen ränta.

Då skäl därtill föreligger, må i 1 och 2 mom. avsett uppskov beviljas på vissa villkor. Därest det visar sig nödvändigt, må beviljat uppskov återkallas. Om beviljande och återkallande av uppskov besluter landshapsstyrelsen.

67 §.

Angående uppbörd av annuiteter och avkortningar, så ock av räntor på lån, som betalas genom avkortningar, samt beträffande extraordinarie avkortningar på fordran och skyldighet att erlægga en till kapitalbeloppet ringa fordran på en gång samt om begynnelsetiden för erläggandet av betalningar stadgas särskilt.

Ej må likväl skyldighet att erlægga avgifter med stöd av 1 mom., med undantag för lån, som beviljats för anskaffning av utsäde, gödningsämnen och lantbrukskalk, föreläggas att begynna under besittningsavtalets giltighetstid.

68 §.

Då genom landskapets försorg utförda, i 47 § nämnda arbeten antingen helt och hållet eller till en del gagnat lägenhet eller område, som sålts enligt denna lag, och arbetskosnaderna icke beaktas vid fastställandet av i 56 § avsett pris, utgör lägenheten eller området, såvitt kostnaderna icke påförts landskapet såsom slutliga utgifter, pant för betalningen av deras enligt 56 § 4 mom. bestämda kostnadsandel och ränta därpå. Sagda kostnader jämte ränta må uttagas ur lägenheten eller området oberoende därav, huru län/ge de varit oguldna, med samma förmånsrätt som angående från fastighet utgående offentligrättsliga utlagor är stadgad. Vid indrivning till landskapet av kostnaderna skall i motsvarande mån lända till efterrättelse, vad i 63 § 1 mom., 65 §, 66 § 1, 3 och 4 mom. samt 67 § är stadgat.

Angående anteckning av ovan i 1 mom. avsedd panträtt i protokollet över inteckningsärenden för fastighet skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse, vad i 62 § 5 mom. är stadgat.

69 §.

Överlåter den, som erhåller jord eller kredit, till annan arrenderätt, som belastas av landskapets, kommuns eller i 28 § avsedd penninginrättnings fordran, eller överlåter han eller arrenderar åt annan lägenhet eller område, som avses i denna lag och som ej underkastas i 72 § nämnda begränsningar, eller del av dem, må landskapets, kommuns eller penninginrättnings fordran, som belastar arrenderätten, lägenheten eller området eller del därav, förordnas att omedelbart jämte ränta förfalla till betalning, där ej fordringens bevarande med beaktande av stadgandena i 1 § kan anses ändamålsenligt.

70 §.

Då i 62 § avsett pris eller i 68 § avsedd kostnadsandel, för vilka lägenhet eller område utgör pant, till fullo betalats, skall däröver, enligt vad i rikets förordning närmare stadgas, meddelande sändas till

domhavanden i Ålands domsaga för anteckning i inteckningsregistret om lägenhetens eller områdets befriande från pantansvarigheten.

10 kap.

Om trygghandlet av jorddispositionsåtgärder.

71 §.

För tryggande av jorddispositionsåtgärder skola jorddispositionsmyndigheterna övervaka, att mottagare av jord och kredit använder sitt område ändamålsenligt, samt leda, stödja och även i övrigt främja hans åtgärder vid områdets användning.

72 §.

Den regelbundna skötseln av jämlikt denna lag bildade odlings-, bostadsodlings- och fiskelägenheter liksom ock av sådana tidigare förefintliga lägenheter eller vissa områden, som böra anses såsom lägenheter av ovannämnt slag och som tilldelats tillskottsområde, och av detta tillskottsområde må icke försummas, ej heller dessa eller del eller område av dem utan vederbörande myndighets begivande delas eller till annan överlätas eller arrenderas. Lag samma vare beträffande bostadslägenhet och densamma tilldelat tillskottsområde, ifall av dem bildats en lägenhet, som är större än en bostadslägenhet. Till sådant begivande må fogas det villkoret, att i 9 kap. avsett tillgodohavande eller del därav genast skall betalas jämte ränta. Utan tillstånd av kolonisationsnämnd eller dess ordförande och utan på åtgärd av skogsvårdsnämnd utförd eller av skogsfackman, som sistsagda nämnd godkänt, verkställd utstämpling av träd må från den icke heller träd säljas eller avverkas för försäljning eller eljest för att bortföras från lägenheten. Sedan i 74 § 1 mom. avsedd anteckning införts i protokollet över inteckningsärenden för fastighet, skola stadgandena angående skogsinteckning i motsvarande mån iakttagas.

Såframt lägenhets eller områdes ägare under den tid i denna paragraf avsedda villkor och begränsningar enligt 3 mom. äro i kraft, handlar i strid med i 1 mom. nämnda stadganden eller med stöd av dem utfärdade bestämmelser, må landskapsstyrelsen, likväl icke sedan två år förflutit efter utgången av giltighetstiden för nämnda villkor och begränsningar, bestämma, att landskapets samt i 28 § avsedda penninginrättningars, kommuners och samfunds fordran, för vilken lägenhet eller område utgör pant, omedelbart skall betalas jämte ränta samt därutöver bestämma, att ägaren eller överlåtelsens mottagare eller dessa gemensamt eller, om överträdelsen berör skogens användning, ägaren, trädens köpare eller den, som utfört avverkningen, eller dessa gemen-

samt skola åt landskapet betala en straffränta om högst tjugofem procent av det värde, som vid straffräntans fastställande skall bestämmas för lägenheten eller området, dock högst av gängse värdet vid tidpunkten för överträdelsens begående. Straffränta må bestämmas, även om ovan avsedd fordran gäldats i sin helhet, samt till följd av ny överträdelse ny straffränta bestämmas. Straffränta må likväl icke åläggas överlåtelsens mottagare, trädens köpare eller den, som utfört avverkningen, på grund av sådan överträdelse, som ägt rum före i 74 § 1 mom. avsedd antecknings införande i protokollet över inteckningsärenden för fastighet. Till betalning fastställd straffränta må indrivas i den ordning, som om utmätning av skatter är stadgad. Med anledning av överträdelse, som angår användningen av skog, må landskapsstyrelsen även förordna om användningen av de vid försäljning av träd influtna medlen för de i 73 § 3 mom. omförmälda ändamål.

Ovan i 1 och 2 mom. avsedda villkor och begränsningar äro i kraft tjugo år, räknat från den dag, då det för lägenheten eller området upprättade köpebrevet undertecknats. Har vid inspektion, som verkställtts av kolonisationsnämnd, likväl befunnits, att ägaren röjt och bebyggt till honom såld lägenhet eller område i godtagbart skick och att han jämväl i övrigt varaktigt skött sin lägenhet eller sitt område ordentligt samt iakttagit till äventyrs uppgjord förvaltningsplan, må landskapsstyrelsen härvid, liksom ock på synnerliga skäl jämväl i andra fall, på ansökan befria lägenheten och området från att vara underkastade nämnda villkor och begränsningar.

Är värdet av tillskottsområdet ringa i jämförelse med värdet av lägenhet eller visst område, vartill det anslutits, må lägenheten, det vissa området och tillskottsområdet vid försäljning lämnas utan begränsningar, och bör anteckning därom införas i köpebrevet beträffande tillskottsområdet.

73 §.

Ovan i 72 § 1 mom. avsett tillstånd att försälja eller avverka träd må, med undantag för nedan i 2 mom. omförmälda fall, icke beviljas för avverkning av en så stor kvantitet träd, att avverkningen skulle överskrida en såsom hållbar befunnen avverkningsvolym.

Har i 1 mom. omförmält tillstånd ansökts för försäljning eller avverkning av en större kvantitet träd än vad enligt sagda moment må avverkas, må kolonisationsnämnden efter att i saken hava inhämtat skogsvårdsnämndens utlåtande, då synnerligen vägande ekonomiska skäl det för sökandens vidkommande påkalla eller skogens forstliga till-

stånd det förutsätter, vid beviljandet av tillstånd avvika från vad i 1 mom. är stadgat.

Av medel, influtna från försäljning av trädbestånd, bör ett nödigt belopp användas till utförande av skogsförbättringsarbeten och forstliga efteråtgärder, som till följd av avverkningen skola verkställas i skogen. Övriga medel, som influtit vid försäljning av träd, skola utan begränsningar överlätas till ägarens bruk, med undantag av medel, som erhållits från kapitalavverkningar, vilka stå under kolonisationsnämndens tillsyn sålunda, att för deras användande kolonisationsnämndens tillstånd erfordras samt att nämnden, i den mån medel icke erfordras till grundförbättringar, som höja lägenhetens produktion, till inköp av nödvändigt lantbrukslösöre för lägenheten, till verläggande av ägarens kortfristiga skulder eller till dennes övriga nödvändiga behov, må förordna, att med dessa medel landskapets och i 28 § avsedda penninginrättningars, kommuners och samfunds fordringar skola betalas. Tillstånd till försäljning av träd må förses med nödiga förbehåll med beaktande av medlens användning för i detta moment nämnda ändamål.

74 §.

Då köpebrevet undertecknats, skall landskapsstyrelsen insända meddelande till domhavanden i Ålands domsaga för anteckning i protokollet över inteckningsärenden för fastighet till säkerhet för i 72 § avsedda villkor och begränsningar samt beträffande begränsningarna i rätten att använda skog därjämte meddelande till vederbörande skogsvårdsnämnd för anteckning i förteckningen över skogsinteckningar.

Har landskapsstyrelsen enligt 72 § 3 mom. befriat lägenhet eller visst område från villkoren och begränsningarna, skall landskapsstyrelsen därom insända meddelande till vederbörande domhavande för anteckning i inteckningsregistret samt beträffande begränsningarna i rätten att använda skog även till vederbörande skogsvårdsnämnd för anteckning i förteckningen över skogsinteckningar.

11 kap.

Särskilda stadganden.

75 §.

Landskapet är befriat från erläggande av kommunalskatt för inkomster från lägenhet eller område, som anskaffats för denna lags ändamål, för det kalenderår, varunder sagda fasta egendom på grund av köp eller laga kraft vunnet beslut övergått i jorddispositionsmyndigheternas besittning, eller, om detta skett efter den 15 oktober, för samma och därpå följande kalenderår.

Åbo, hans barn och övriga familjemedlemmar äro, därest åbon med stöd av 48 § 1 eller 2 mom. erhåller premie för anläggning av nylägenhet, för det kalenderår, under vars lopp han ingått besittningsavtal eller, utan att ingå sagda avtal, köpt i nämnda lagrum avsedd lägenhet eller däri avsett tillskottsområde, och för de fem eller, om besittningsavtal ingått eller sagda köp inträffat efter den 31 mars, för de sex därpå följande kalenderåren befriade från att erlägga skatt till kommun för de inkomster från området, vilka vid kommunalbeskattningen äro att anse såsom inkomst från lantbruksfastighet. Likaså är skattskyldig befriad från erläggande av kommunalskatt för sådan utom området belägen byggnad, som anskaffats för områdets bruk. Vid fastställandet av skatten må likväl icke från skattskyldigs övriga inkomster avdragas ränta på gäld, som hänför sig till ovannämnda egendom.

Därest i 1 § avsedd person, som blivit ägare av lägenhet eller område efter denna lags ikraftträdande, erhåller premie för anläggning av nylägenhet med stöd av 48 § 3 mom., skall på honom samt hans barn och övriga familjemedlemmar i motsvarande mån tillämpas, vad i 2 mom. är stadgat. Tidpunkten för skattefrihetens begynnande bestämmes härvid likväl enligt den tidpunkt, då första raten av anläggningspremien är betald.

Premier och understöd, som avses i 48-52 §§, äro befriade från kommunalskatt.

76 §.

Hava inom samma kommuns område inom en kort tid så många nya kolonisationslägenheter och områden grundats, att de kommunala åliggandena och kommunens utgifter till följd därav ökas i sådan omfattning, att kommunen anses råka i ekonomiska svårigheter under i 75 § avsedd tid för skattefrihet, må landskapsstyrelsen ur landskapsmedel i årligt understöd bevilja kommunen högst det belopp, som uppskattas motsvara av landskapets och åbornas skattefrihet härrörande förlust av kommunens skatteinkomst. Understödet utbetalas såsom landskapets slutliga utgift ur medel, som för ändamålet anvisats i ordinarie inkomst- och utgiftsstaten.

77 §.

Den, som icke åtnöjes med kolonisationsinspektörens beslut äger rätt att inom trettio dagar från delfåendet av beslutet begära rättelse hos landskapsstyrelsen. Anhållan skall senast före klockan tolv den dag, då tidsfristen utgår, inlämnas till landskapsstyrelsen, men må sökanden på eget ansvar insända sin anhållan till landskapsstyrelsen jämväl som betald postförsändelse eller genom ombud.

-33-

78 §.

Person, åt vilken anförtros i denna landskapslag avsedda uppdrag, är för utförandet av dem ansvarig såsom tjänsteman.

79 §.

Såvida icke annorlunda är stadgat bestridas kostnaderna för verkställigheten av denna lag ur medel, som upptagas för ändamålet i landskapets ordinarie inkomst- och utgiftsstat.

80 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

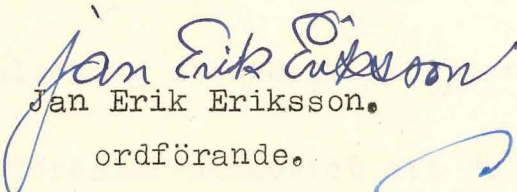
81 §.

Denna lag träder omedelbart i kraft. Därvid upphör kolonisationslagen av den 6 november 1936 (FFS 332/36) att gälla i landskapet, liksom lagen av samma dag om upphävande av särskilda stadganden angående kolonisationslägenheter samt om därav betingade åtgärder (FFS 334/36) och lagen den 18 december 1936 angående sänkningen av annuiteterna för innehavare av kolonisationslägenheter (FFS 335/36) jämte i dem senare vidtagna ändringar. Från samma dag upphävas landskapslagen den 18 mars 1953 angående landskapet Ålands kolonisationskassa (3/53) samt landskapslagen den 15 juli 1952 angående byggnadsunderstöd, -lån och -premier för landsbygden i landskapet Åland (33/52) jämte i dem senare företagna ändringar.

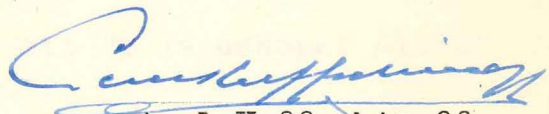
Vad i 53 § 2 mom., 62 § 2 mom. och 68 § 1 mom. är stadgat om förmansrätt för i sagda lagrum avsedda tillgodohavanden, föranleder icke ändring i fråga om deras rätt, vilka hava inteckning, som fastställts i stöd av före denna lags ikraftträdande anhängiggjord ansökan, eller inregistrerad legorätt eller därförinnan uppkommen panträtt för ogulden köpeskillning eller annan icke intecknad, i kraft varande panträtt i fastighet.

Mariehamn den 29 november 1958.

På lagutskottets vägnar:

Jan Erik Eriksson.

ordförande.

Axel Kuffschinoff.

sekreterare.

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Nils Dahlman, Paul Påvals, Eliel Persson och Gösta Nordman.